

Sygn. akt III UK 376/18

POSTANOWIENIE

Dnia 26 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z odwołania M. P.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału we W.
o emeryturę pomostową,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 26
czerwca 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 27 lutego 2018 r., sygn. akt III AUa [...] Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację wnioskodawcy M. P. od wyroku Sądu Okręgowego we W. z 21 sierpnia 2017 r., sygn. akt IX U [...], którym Sąd ten oddalił odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z 3 lutego 2017 r.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił M. P. przyznania emerytury pomostowej argumentując, że na dzień 1 stycznia 2009 r. nie udowodnił on 15 lat okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych oraz po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał prac w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy. W ocenie organu rentowego, wnioskodawca udowodnił staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 13 lat i 7 dni w okresie zatrudnienia w M.

od 16 października 1995 r. do 31 grudnia 2008 r. - z wyłączeniem urlopów bezpłatnych i okresów nieskładkowych.

Wnioskodawca w odwołaniu od powyższej decyzji podnosił, że jako okresy wykonywania pracy w warunkach szczególnych winny zostać zaliczone okresy zatrudnienia od 1 września 1972 r. do 31 sierpnia 1982 r., od 1 września 1982 r. do 31 lipca 1984 r., od 24 września 1984 r. do 31 sierpnia 1994 r. i od 16 października 1995 r. do 30 kwietnia 2010 r.

Strona pozwana wносиła o oddalenie odwołania wywodząc jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z 21 sierpnia 2017 r. Sąd Okręgowy we W. oddalił odwołanie M. P. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z dnia 3 lutego 2017 r. odmawiającej przyznania emerytury pomostowej.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżył apelacją odwołujący się, zarzucając mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 245 k.p.c. w zw. z art. 328 k.p.c.

Sąd Apelacyjny w wyniku rozpoznania apelacji oddalił ją, stwierdzając, że prawidłowe były ustalenia dotyczące tego, że odwołujący się nie wykazał wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd drugiej instancji wskazał, że po dniu 31 grudnia 2008 r. wnioskodawca nie wykonywał w pełnym wymiarze czasu prac w szczególnych warunkach. Chodzi tu o wymienione w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2017 r., poz. 664) pod pozycją 29 prace bezpośrednio przy spawaniu łukowym lub cięciu termicznym w pomieszczeniach o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją (podwójne dna statków, zbiorniki, rury itp.).

Sąd Apelacyjny zaakceptował ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji, a zarzut dokonania ustaleń z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c. uznał za pozbawiony uzasadnionych podstaw. W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd Okręgowy dokonał prawidłowej analizy dokumentacji zawartej w aktach osobowych wnioskodawcy, dał wiarę przesłuchanym w sprawie świadkom. Z dowodów tych wynika, że po 31 grudnia 2008 r. wnioskodawca wykonywał różne prace

spawalnictwo i na różnych obiektach, wśród których były także - ale nie tylko - obiekty o bardzo małej kubaturze, z utrudnioną wentylacją.

Rację miał także Sąd pierwszej instancji, zdaniem Sądu Apelacyjnego, wywodząc, że wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania świadczenia wymienionych w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym, które są wymienione w Wykazie A, dział XIV, poz. 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ale nie zostały wymienione w nowych wykazach, zaś, jak zauważył Sąd drugiej instancji, praca wykonywana w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze w dawnym rozumieniu, nawet wykonywana przez okres 15 lat, nie stanowi podstawy do przysługiwania prawa do emerytury pomostowej. Dla takich osób ustawodawca przewidział jedynie możliwość uzyskania rekompensaty w formie dodatku do kapitału początkowego na warunkach określonych w art. 21-23 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, o ile nie spełniają warunków do nabycia emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżył skargą kasacyjną wnioskodawca w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 (występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego). Wskazano, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne, które polegają na:

- konieczności ustalenia w jakim zakresie mogą być wykonywane incydentalne prace nie zagrażające zdrowiu pracownika, aby w świetle załącznika nr 1 pkt 28 ustawy o emeryturach pomostowych okres jego pracy mógł być zakwalifikowany jako praca wykonywana w szczególnych warunkach,

- a także ustaleniu czy prace bezpośrednio przy spawaniu elektrycznym (znajdujące się w Wykazie A dział XIV, poz. 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą

być zakwalifikowane jako prace o szczególnym charakterze w rozumieniu załącznika nr 1 pkt 28 do ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. (zwłaszcza, że spawanie łukowe wymienione w nowym wykazie jest rodzajem spawania elektrycznego wymienionego w rozporządzeniu z lutego 1983 r.).

Organ rentowy nie składał odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie występują istotne zagadnienia prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze

wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, LEX nr 1102817). Analogicznie należy traktować wymogi konstrukcyjne samego zagadnienia prawnego, formułowanego w ramach przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. oraz jego związek ze sprawą i skargą kasacyjną, która miałaby zostać rozpoznana przez Sąd Najwyższy. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179) i pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą, co oznacza, że sformułowane zagadnienie prawne musi mieć wpływ na rozstrzygnięcie danej sprawy (postanowienia Sądu Najwyższego: z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, LEX nr 864002; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, LEX nr 560504), a w końcu, dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (poważne) wątpliwości.

Nie można jednak uznać, że skarżący w niniejszej sprawie wykazał, aby w sprawie występowały istotne zagadnienia prawne. Przede wszystkim skarżący ograniczył się jedynie do sformułowania samych zagadnień, bez wskazania jakiegokolwiek argumentacji, która mogłaby uzasadniać konieczność rozstrzygnięcia przywoływanych w skardze kasacyjnej kwestii, jak również bez wskazania, czy problemy te były już przedmiotem orzecznictwa sądowego, ewentualnie czy orzecznictwo to wymaga zmiany. Tymczasem, pierwsza z powołanych kwestii była już rozważana w orzecznictwie Sądu Najwyższego, sam pełnomocnik skarżącego

wskazuje zresztą na niektóre dotyczące jej orzeczenia w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych. Z kolei drugie z powołanych zagadnień ma charakter pozorny i nie występuje w rzeczywistości, bowiem rozstrzygnięcie tej kwestii jest oczywiste, nie ulega bowiem wątpliwości, że prace takie mogą być zakwalifikowane jako prace o szczególnym charakterze w rozumieniu załącznika nr 1 pkt 28 do ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r., jeżeli w konkretnym przypadku spełniają warunki z tego załącznika.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

a